

Helsingin poliisilaitos
Itäkeskuksen poliisipiiri

Helsingin kaupunki
Turvallisuus- ja valmiuosasto

Myllypuro-Seura

Kontula-Seura

Puotila-Seura

TURVALLISUUSUUNNITELMA I

Kontula, Kivikko, Kurkimäki, Myllypuro, Itäkeskus, Marjaniemi, Vartiokylä, Vartioharju, Puotinharju, Puotila ja Roihupellon teollisuusalue.

27.2.2009

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO - TURVALLISUUSSUUNNITTELUN TAUSTAT ITÄ-HELSINGIN LÄHIPOLIISIPILOTTI-ALUEELLA JA YHTEISTYÖN PERINTEET	3
1.1. Turvallisuussuunnittelun organisoituminen.....	4
2. TURVALLISUUNNITELMAN PAINOPISTE-ALUEET	6
2.1. Perheiden turvallisuus	6
2.1.1 Tavoitteet ja toimintaehdotukset	7
2.2. Lasten ja nuorten turvallisuus.....	8
2.2.1. Tavoitteet ja toimintaehdotukset	9
2.3. Mielenterveys-, huume- ja moniongelmaiset.....	9
2.3.1. Tavoitteet ja toimintaehdotukset	10
2.4. Ympäristön turvallisuus	11
2.4.1. Tavoitteet ja toimintaehdotukset	12
2.5. Liikenneturvallisuus.....	13
2.5.1. Tavoitteet ja toimintaehdotukset.....	14
3. TIEDOTTAMINEN ALUEEN ASUKKAILLE.....	15
4. SEURANTA, ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN.....	16
LÄHTEET	
LIITTEET	

1. JOHDANTO - TURVALLISUUSSUUNNITTELUN TAUSTAT ITÄ-HELSINGISSÄ JA YHTEISTYÖN PERINTEET

Turvallisuus suppeassa merkityksessä tarkoittaa sitä, että yhteiskunnan tulee kyetä takaamaan ihmisille arkiturvallisuus kaduilla, liikenteessä ja muilla yleisillä paikoilla sekä kodeissa - perheissä - ja muilla yksityisillä paikoilla. Turvallisuussuunnitelmaa laadittaessa turvallisuutta tarkastellaan laajemmassa merkityksessä. Yhteiskunnan hyvä sisäinen turvallisuus edellyttää hyvää sosiaalista turvallisuutta - siinä ilmenevät ongelmat ja puutteet heijastuvat yhteisön sisäisen turvallisuuden tilaan.

Turvallisuuteen vaikuttavat ilmiöt ovat monimutkaisessa syy-yhteydessä toisiinsa, sen vuoksi tarvitaan paikallistason yhteistyötä. Turvallisuuden parantaminen edellyttää etupainotteisia toimenpiteitä jo silloin, kun syntyy pieni huoli esim. elinympäristössä havaitusta ilmiöstä taikka jonkun alaikäisen lapsen tai perheen kohdalla. Syrjäytyminen on tunnistettu yhdeksi merkittävämmäksi turvallisuuden uhaksi.

Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa (2008, 6) todetaan, että *"työttömyys ja muut toimeentuloa vaikeuttavat ongelmat kuten ylivelkaisuus lisäävät yksilöiden välisiä tuloeroja, köyhyyttä ja syrjäytymisriskiä. Heikko koulutustaso, riittävien osaamisvalmiuksien, erityisesti tietoyhteiskuntavalmiuksien puuttuminen ja harrastusten puute lisää riskiä joutua syrjään työmarkkinoilta ja yhteiskunnasta. Syrjäytyminen voi ilmentyä myös osallistumattomuutena yhteiskunnalliseen toimintaan."*

Syrjäytymiseen liittyvät lieveilmiöt altistavat mm. päihteiden väärinkäytölle, perheen sisäiselle väkivallalle ja muulle kaltoin kohtelulle, mielenterveysongelmille, itsemurhille ja rikolliselle uralle ajautumiselle. Päihdeongelmat saattavat johtaa rikoksiin, vakaviin sairauksiin ja/tai ennenaikaiseen kuolemaan. Syrjäytyneisyys luo myös pohjaa etnisten ryhmien välisille ristiriidoille ja rasismille.

Sosiaaliset ongelmat tulivat näkyviksi ja aiheuttivat Itä-Helsingissä viranomaisille korjauksen työn ja myös yhteistyön tarvetta aikaisemmin kuin muualla Helsingissä. Maaseudulta muutti 1960-1970 -luvulla joukoittain ihmisiä pääkaupunkiin. Kaupunki rakennutti silloin paljon kaupungin asuntoja Itä-Helsinkiin ja muille rakentamattomille laita-alueille. Asukkaiksi tuli pienituloisia ja sosiaalisesti heikommilla olevia ihmisiä, josta seurasi huono-osaisuuden ja sosiaalisten ongelmien keskittyminen samoille alueille, samoihin lähiöihin.

Perheiden ongelmat ja lastensuojeluasiat olivat ensimmäisiä poliisin ja sosiaalitoimen yhteistyön kohteita 1980-luvun lopulla. 1990-luvun alkupuolella ryhdyttiin kiinnittämään huomiota kotihälytystehtävien suureen määrään Itä-Helsingissä suhteessa muihin alueisiin Helsingissä. Kotihälytystehtäviä kartoitettiin sosiaalipäivystyksen ja Itäkeskuksen poliisin yhteistyöllä useiden vuosien ajan, kunnes keväällä 1998 se siirrettiin Itäisen ja Kaakkoisen sosiaalikeskuksen tehtäväksi. Siitä lähtien on Itä-Helsingissä toiminut poliisin ja sosiaalitoimen säännöllisesti kokoontunut yhteistyöryhmä. Poliisin ja sosiaalitoimen yh-

teistyötä syvennettiin yhteisesti suunnitellussa ja toteutetussa kotikeikka – pilottikoulutuksessa vuonna 2001.

Tämän lisäksi Itä-Helsingissä on toteutettu useita erilaisia yhteistyöhankkeita, mm. Myllypuro-Vuosaari projektit vuosina 1994-1997, joiden kohderyhmänä olivat rikoksilla, huumeilla tms. oireilevat nuoret. Sosiaalipäivystys aloitti 1995 näpistelyprojektin Itäkeskuksen kauppakeskuksessa. Työmuoto on sittemmin vakinaistettu ja kattaa koko Helsingin. Poliisiin ja Itäisen sosiaalikeskuksen pitkäaikaisen työn tuloksena Itäkeskuksen poliisiasemalle saatiin lopultakin vakituinen sosiaalityöntekijä vuonna 2002. Vuosina 1998-2001 suunniteltiin ja toteutettiin sosiaalitoimen vetovastuulla maahanmuuttajien kansalaistaitokoulutushanketta, jossa myös poliisi oli aktiivisesti mukana. Itäkeskuksen aluepoliisit ovat tehneet yhteistyötä eri viranomaisten ja asukkaiden kanssa vuodesta 1987. Klaari Helsinki projektin käynnistyminen 1999 avasi uuden oven moniammatillisen yhteistyön rintamalla. Klarin toiminta vakinaistettiin Sosiaaliviraston toiminnaksi vuonna 2003.

Itäkeskuksen poliisipiirin alueella aloitettiin vuonna 2007 lähipoliisipilottihanke, jonka varsinainen pilottiaika oli 27.8.2007- 30.9.2008. Pilotissa kokeiltiin mallia, jossa lähipoliisityötä omalla toiminta-alueella tekevä ryhmä ei osallistu hälytystehtävien hoitamiseen. Ryhmän tehtävänä oli keskittyä näkyvään katurauhan, liikenteen ym. valvontaan sekä sidosryhmäyhteistyöhön vastuualueellaan. Lisäksi ryhmän tehtäviin kuuluvat ennalta estävä toiminta rikoksissa, suojausneuvonta, koulutus ja valistus sekä rikosuhrien neuvonta. Lähipoliisipilotin toiminta-alue oli Kontula, Kivikko, Kurkimäki, Myllypuro, Itäkeskus, Marjaniemi, Vartiokylä, Vartioharju, Puotinharju, Puotila ja Roihupellon teollisuusalue.

Pilotin kohderyhmänä olivat alueella asuvat sekä siellä toimivat tai liikkuvat kansalaiset, viranomaiset ja muut tahot. Pilottivuoden päätavoitteena oli verkostoituminen ja alueen turvallisuussuunnitelman laatiminen Helsingin kaupungin turvallisuusstrategian 2006 ja poliisin valtakunnallisen lähipoliisistrategian mukaisesti. Pilottijakson myönteisten kokemusten perusteella ryhmä jatkaa toimintaa normaalina kehittämistoimintana. Lähipoliisiryhmässä työskenteli alussa neljä vanhempaa konstaapelia ja yksi ylikonstaapeli, joka toimii ryhmän lähiesimiehenä. Vuoden 2009 alussa ryhmää vahvistettiin ja sen toiminta-alueetta laajennettiin.

1.1. Turvallisuussuunnittelun organisoituminen

Lähipoliisipilotin yhtenä tavoitteena oli paikallisen turvallisuusyhteistyömallin ja siihen liittyvän turvallisuussuunnitelman luominen. Turvallisuussuunnittelutyö aloitettiin yhteistyökumppaneiden kartoituksella. Sen jälkeen valittiin keskeiset viranomais- ja muut toimijat, joita tarvitaan suunnitteluvaiheessa. Näiden kohderyhmien edustajat kutsuttiin verkostokokoukseen 14.11.2007. Heille lähetettiin myös ennakotehtävä, jossa tuli pohtia mm. alueen keskeisiä ongelmia sekä yhteistyökäytäntöjä oman toiminnan näkökulmasta.

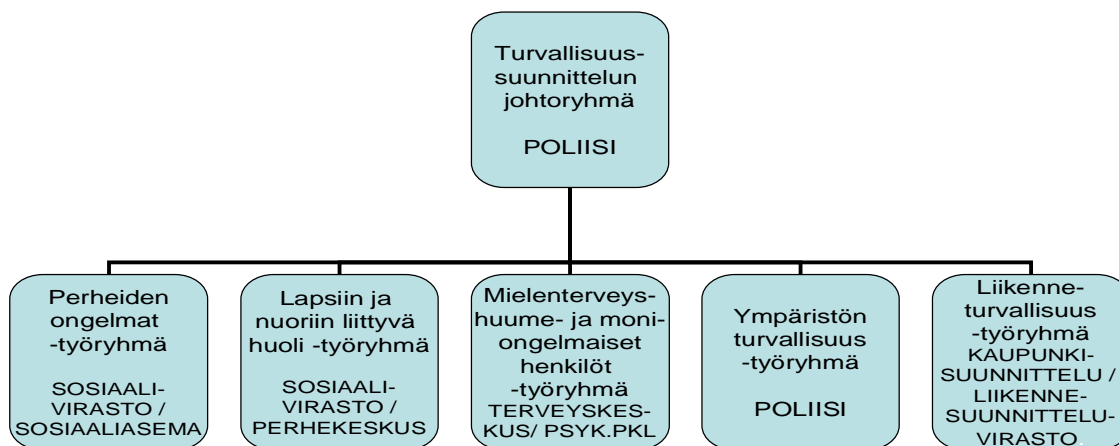
Verkostokokouksessa käsiteltiin pilottialueen turvallisuus- ja yhteistyötilannetta ennakkotehtävien pohjalta. Kokouksessa päätettiin viisi (5) turvallisuuden osa-alueita, joihin yhteistyön voimavarat kohdennetaan: 1) Perheiden turvallisuus 2) Lapsiin ja nuoriin liittyvä huoli 3) Päihde-, huume- ja moniongelmaiset henkilöt 4) Ympäristön turvallisuus sekä 5) Liikenneturvallisuus.

Mikään toiminta ei suju ilman suunnitelmaa, organisointia ja johtamista. Päätettiin perustaa turvallisuussuunnittelun johtoryhmä ohjaamaan turvallisuussuunnitteluprosessia.

Johtoryhmän puheenjohtajana toimi Itäkeskuksen poliisipiirin johtaja Veli Hukkanen. Turvallisuuden osa-alueille perustettiin alatyöryhmät, joiden puheenjohtajiksi valittiin ko. sektorin aluepäällikkö/asiantuntija (kts. liite 2). Alatyöryhmien tehtävänä oli valmistella turvallisuusanalyysi omalta osa-alueeltaan, jonka pohjalta varsinainen turvallisuussuunnitelma laadittiin.

Alatyöryhmät raportoivat työstään säännöllisesti sekä esittivät väli- ja loppuraportit johtoryhmälle asetetun aikataulun mukaan. Alatyöryhmien vetäjät olivat yhtä lukuun ottamatta johtoryhmän jäseniä, joten tieto kulki hyvin koko ajan. Lisäksi puheenjohtaja oli mukana neljän alatyöryhmän kokouksissa alkuvaiheessa. Turvallisuussuunnitelman laatimista varten perustettiin erillinen turvallisuussuunnitelma-työryhmä, jonka sihteeriksi saatiin projektisuunnittelija Kristina Westerholm Helsingin kaupungin hallintokeskuksen turvallisuus- ja valmiuosastolta. 12.11.2008 pidettiin laaja verkostokokous, johon kutsuttiin aloituskokouksessa marraskuussa 2007 mukana olleita henkilöitä. Laajassa verkostokokouksessa esiteltiin alatyöryhmien työtä ja siitä koottu alueen turvallisuusanalyysi. Verkostokokouksen jälkeen analyysiin tehtiin viimeiset muutokset jonka jälkeen varsinaisen turvallisuussuunnitelman työstäminen alkoi.

Turvallisuussuunnittelun rakenne, organisaatio ja johtaminen; Turvallisuuden osa-alueet ja työryhmien JOHTOVASTUUT

Alueen ehdottomana vahvuutena on näin ollen yhteistyön sujuvuus sekä yhteisöllisyyden tunne, joka myös näkyy aktiivisena asukasyhdistystoimintana. Monet Itähelsinkiläiset ovat jo useammassa sukupolvessa asuneet alueella ja heidän juurensa ovat alueella. Tämä lisää omalta osaltaan ylpeyden tunnetta omasta kotialueesta ja lisää halukkuutta toimia sen hyväksi.

Ilman yhteistyön perinteitä, pitkäjänteistä verkostotyötä, henkilökohtaista tuttuutta ja luottamusta ei tämän kaltaisen turvallisuusyhteistyöhankkeen käynnistäminen olisi ollut mahdollista. Pohjaa yhteistyölle ovat vuosien aikana luoneet sadat eri tahoilla aktiivisesti ja suurella sydämellä toimineet henkilöt.

Tämä turvallisuussuunnitelma sekä pohjana toiminut paikallinen turvallisuusanalyysi löytyvät myös lähipoliisipilotin loppuraportin liitteenä 15.

2. TURVALLISSUUNNITELMAN PAINOPISTE-ALUEET

Turvallisuusyhteistyön kohteiksi päätettiin viisi (5) turvallisuuden osa-alueita: 1) Perheiden turvallisuus 2) Lapsiin ja nuoriin liittyvä huoli 3) Päihde-, huume- ja moniongelmaiset henkilöt 4) Ympäristön turvallisuus sekä 5) Liikenneturvallisuus. Yksityiskohtaisemman selvityksen turvallisuussuunnitelman painopistealueista, hyvistä käytännöistä sekä alueen toimijoista löytyy oppaasta "Paikallinen turvallisuusanalyysi - Kontula, Kivikko, Kurkimäki, Myllypuro, Itäkeskus, Marjaniemi, Vartiokylä, Vartioharju, Puotinharju, Puotila ja Roihupellon teollisuusalue".

Jokaisen painopiste-alueen alatyöryhmä vastaa jatkotyöstä ja omien toimintaehdotusten eteenpäin viemisestä. Alatyöryhmien puheenjohtajat vastaavat siitä, että kutsuvat tarvittavat yhteistyötahot koolle tavoitteiden toteuttamiseksi.

2.1. Perheiden turvallisuus

Tässä turvallisuussuunnitelmassa perheellä tarkoitetaan yksinasuvia, lapsettomia pariskuntia, lapsiperheitä, sekä yksihuoltajaperheitä. Näin määriteltynä pilottialueella asuu yhteensä 25 133 perhettä. Näistä 11 583 ovat yksinasuvia ja 6 226 lapsettomia pariskuntia. Lapsiperheitä, joissa vanhemmat asuvat yhdessä ovat 4 733 ja yksihuoltajaperheitä ovat 2 581. Suurin osa perheistä (kaikki perhetyypit) asuu Kontulassa ja Myllypurossa. Lapsiperheitä asuu myös runsaasti Vartioharjussa.

Perheiden suurimmat uhkat ja ongelmat tulevat kodin seinien sisäpuolelta eikä ulkopuolelta. Merkittävimmät kodin sisäiset uhkat ovat:

- yksinäisyys
- perheväkivalta
- vanhusten hyväksikäyttö
- erityistä huolenaihetta herättää alkoholinkäytön ja perheväkivallan yhteys

Yksinäisyydestä tunnistettiin sen yhteys masennuksen kehittymiselle sekä muille mielen-terveysongelmille. Yksinäisyys on myös omiaan ohjaamaan ihmistä epämääräisen seuran pariin, josta saattaa aiheutua yksilölle ennestään lisää ongelmia. Poliisin kotihälytystehtävät kohdistuvat suuresti myös yksinasuvien ja lapsettomien pariskuntien luokse.

Erityisenä huolena on myös yksinhuoltajien yksinäisyys sekä pienten lasten vanhemmilla havaittavaa uupumusta, puutteita, osaamattomuutta ja epävarmuutta vanhemmuudessa. Luonnollisten verkostojen puute (isovanhemmat sekä sukulaiset ovat kaukana tai puuttuvat) lisäävät yksinäisyyden kokemusta sekä aiheuttavat tunteen, että on arjessa yksin ongelmiensa kanssa.

Erityisenä huolena halutaan myös nostaa esille perheväkivallan sekä siihen useasti liittyvän alkoholinkäytön. Perheväkivallan eri muotoja on myös huomioitava. Pilottialueen väestöstä 14,6 % (7 488) ovat muita kuin suomen- tai ruotsinkielisiä. Maahanmuuttoväestö ei ole homogeeninen vaan koostuu lukuisista eri etnisistä ryhmistä, joka tuo oman haasteellisuutensa työskentelyyn. Maahanmuuttajataustaisissa perheissä tapahtuva perheväkivalta nähtiin työryhmässä monimuotoisena. Väkivalta kohdistuu paitsi vaimoihin niin myös lapsiin ja perheen naimattomiin naisiin, mutta esim. afrikkalaistaustaisissa ja arabialaistaus-

taisissa perheissä perheväkivalta näyttäytyy eri tavalla. Maahanmuuttajien kohdalla huolta herättää myös kantaväestön vihamielisyys, joka vaikuttaa ja tuntuu monella eri taholla.

Pilottialueella asuu 3881 yli 65-vuotiasta henkilöä. Näistä, 1 999 on yli 75-vuotiaita. Heidän kohdalla työryhmän huolenaiheeksi nousi lisääntynyt päihteidenkäyttö sekä heihin kohdistuva väkivalta ja hyväksikäyttö. Usein väkivallan käyttäjä tai hyväksikäyttäjä on oma aikuinen lapsi.

2.1.1 Tavoitteet ja toimintaehdotukset

Vastuutaho: alatyöryhmä perheiden turvallisuus

- **Viranomaisten koulutus** - Keskeisenä ongelmana työryhmä näki riittävän tiedon puutteen. Edes viranomaiset eivät välttämättä tunne toinen toistensa työskätkää niin että tietäisivät mitä kenenkin kuuluu tehdä ja mitä keinoja on käytettävissä. Viranomaisille on aikoinaan suunnattu "rohkeuskoulutuksia" joita on pidetty hyvinä. Ehdotus, että rohkeuskoulutuksia järjestetään myös jatkossa.
- **Asukkaiden tiedon lisääminen puuttumisen helpottamiseksi** - Viranomaisten lisäksi keskeisiä "näkiöitä" ja "kuulijoita" perheiden ongelmissa ovat seinän takana olevat naapurit ja samassa rapussa ja pihapiirissä asuvat ihmiset. Ilmoituskynnyksen maldaltamiseksi laaditaan selkeä parisivuinen ohje, jossa on niin puhelinnumerot kuin osoitteetkin mihin mistäkin asiasta voi tehdä ilmoituksen. Yhteydenottotahoina tällaisessa ohjeessa olisi lähinnä poliisi, sosiaalivirasto, terveyskeskus ja pelastuslaitos. Ohje tulee tehdä aluekohtaisesti ja se jaetaan joka talouteen.
- **Tiedon levittäminen erilaisista auttajista kaikkien käyttöön** - Poliisin, sosiaaliviraston, terveyskeskuksen ja pelastuslaitoksen lisäksi alueella on paljon muita auttajia. Näistä ei kuitenkaan leviä tietoa juuri niille, jotka apua tarvitsisivat. Ongelmana on myös, että kynnyks lähteä mukaan on esim. yksinasuvalle tai masennukseen taipuvaiselle korkea. Tulisi löytyä "mukaan hakijoita". Mukaan lähden esteenä voi olla myös liikuntarajoite ja rahanpuute. Tarvitaan taksiseteleitä ja HKL-lippuja enemmän jaettavaksi kuin nykyään.
- **Ikäihmiset** - Alueella tarvitaan ikäihmisten oleskelutiloja. Alatyöryhmä selvittää mahdollisuuksia lisätä näitä.
- **Maahanmuuttajat** – Itä-Helsingissä resursseja kuluu monikulttuurisuuden vuoksi, koska asioiminen vie enemmän aikaa ja edellyttää usein kielellistä tulkkausta ja kulttuuritulkkausta. Positiivisen diskriminaation periaatteella on jaettu resursseja maahanmuuttajaväestöalueille, mutta sitä tulisi entisestään vahvistaa. Sosiaalivirastossa on asiasta tutkimus käynnissä, jota alatyöryhmä seuraa.
- **Yhteisöllisyys** - Yhteisöllisyyden lisäämistä voidaan edistää esim. talokerhojen avulla. Kun tuntee talonsa asukkaat, avun tarjoaminen tai sen pyytäminen on helpompaa. Yhteisöllisyys lisää myös yhteistä näkemystä siitä mikä on hyväksyttävää käyttäytymistä.

- **Katumainoskampanja** - Herättelevä katumainoskampanja voisi lisätä ihmisten tietoisuutta oikeuksista ja velvollisuuksista. Mainokset voisivat olla melko rajuja, kuten "älä tapa - älä juo - älä lyö" tai "muista turvaväli" (ihmisiinkin nähden).

Alatyöryhmä perheiden turvallisuus tekee vuoden 2009 aikana toimintasuunnitelman yllämainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi, joka esitetään syksyllä 2009 turvallisuussuunnittelun johtoryhmälle. Tavoitteiden ja toimintaehdotusten edelleen kehittäminen on jatkuva prosessi. Alatyöryhmä raportoi johtoryhmälle tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista uusista tavoitteista ja toimintaehdotuksista.

2.2. Lasten ja nuorten turvallisuus

Itäisen suurpiirin alueen 150 000 asukkaasta noin 23 000 ovat 0-18 -vuotiaita. Itä-Helsingin nuorten ja heidän perheensä tilanteessa huolestuttavaa on ongelmien monimuotoisuus ja sukupolvirajojen ylittävyyys. Vaikka isolla osalla alueella asuvilla perheillä meneekin hyvin, on kuitenkin huono-osaisuuden polarisaatio nähtävissä. Köyhien lapsiperheiden syvenevää köyhyyttä on havaittavissa ja syrjäytyneisyyttä sekä päihdeongelmia ovat jo toisessa sekä kolmannessa sukupolvessa. Tämä asettaa erityisiä vaatimuksia alueen toimijoille yhteistyöhön lasten, nuorten ja heidän perheensä auttamiseksi.

Stakesin huhtikuussa 2008 suorittaman kouluterveyskyselyn mukaan huolestuttavaa on nuorten lisääntyneet kokemukset fyysisestä uhasta. Nuorten kokema turvattomuus on myös ollut näkyvää monelle alueen toimijalle (esim. nuorisotyö, nuorisoasema, nuorten psyk.poli). Alueen metroasemat koetaan usein nuorten keskuudessa turvattomiksi ja pelätään esimerkiksi junanvaihdon yhteydessä joutumista pahoinpitelyn kohteeksi muiden nuorten taholta.

Kouluterveyskysely (2008) osoitti myös, että koulukiusaaminen on viime vuosien kiusaamisen vähentämiseksi perustetuista hankkeista huolimatta, edelleen vakava ongelma nuorten keskuudessa. Kouluterveyskyselyn mukaan myös nuorten päihteiden käytön myönteinen kehityssuunta on pysähtynyt ja huumekokeilut ovat esimerkiksi lukiolaisten keskuudessa lisääntyneet. Kysely osoitti myös sen, että vanhemmilla on yhä harvemmin tietoa siitä missä heidän lapsensa viettävät viikonloppuiltojaan. Alatyöryhmän yhdeksi huolenaiheeksi nousi lasten ja nuorten oma käytös sillä käytöshäiriöt ovat lisääntyneet.

Helsingin poliisilaitoksen tilastot kertovat kolmen vuoden tarkastelujaksolla, että alle 18-vuotiaiden tekemien rikosten määrä on tasaisesti kasvanut. Erityisen huolestuttavaa on väkivaltarikosten määrän kasvu sekä alle 15-vuotiaiden tekemien rikosten suuri osuus. Helsingin poliisilaitoksen tilastot näyttävät myös, että suurin osa Helsingissä rikoksiin syyllistyvistä nuorista asuvat Itäkeskuksen poliisipiirin alueella.

Toinen elämä – hankkeen kyselyn tulokset osoittavat, että internetistä on tullut nuorten keskeinen kommunikointi- ja tietoväylä. Monet nuoret viettävät ison osan ajastaan katsoen väkivaltavideoita koneelta, jolloin vaarana on että syntyy väkivallan ihannointia. Yhä useampi lapsi ja nuori eristäytyy myös kotiinsa jolloin heidän sosiaaliset taitonsa uhkaavat heikentyä. Sisäisen turvallisuuden ohjelmassa (2008, 10) todetaan myös, että teknologian kehitys tuo mukanaan uusia väkivallan tekemuotoja, jotka nuorten kohdalla näkyvät mm. netissä tapahtuvan kiusaamisen, häirinnän ja seksuaalisen hyväksikäytön muodossa.

2.2.1. Tavoitteet ja toimintaehdotukset

Vastuutaho: alatyöryhmä lasten ja nuorten turvallisuus

- **Pysyvyys sekä yhteistyön tiivistäminen ja selkiyttäminen** - Tarvitaan jatkuvuutta, sitoutumista ja yhteistä näkemystä; vähemmän puhetta ja enemmän toimintaa. Tavoitteena on nopea tiedonkulku ja konsultointi tuttujen yhteistyökumppaneiden kesken. Vähimmäisveloitteet ja tavoitteet yhteistyöstä alueella kirjataan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. Alueella toimii hyviä verkostoja, jotka ovat myös tärkeitä nopean tiedonkulun vuoksi. Alueella on myös paljon lapsille ja nuorille suunnattuja palveluita. Alueetyöryhmissä käy kuitenkin kato, jonka vuoksi tarvitaan lisää sitoutumista verkostoihin. Tarvitaan myös toimivimpia ja tiiviimpiä yhteistyösuhteita eri palveluntarjoajien välillä. Tärkeätä on kiinnittää huomiota siihen, että verkostoissa käy oikeat ihmiset ja että toiminta-ajatus on kaikille selkeä. Myös perhekeskuksen Vartu-tiimien ja lastensuojelun työnjakoa verkostoissa selkiytetään. Maahanmuuttajia tarvitaan mukaan verkostoihin.
- **Varhainen puuttuminen nuorten rikosoirehdintaan** - Itäkeskuksen poliisipiirissä ei ole tähän mennessä erityisemmin huomioitu alle 18-vuotiaiden tekemien rikosten tutkimisen erityisvaatimuksia tai varhaisen puuttumisen merkitystä panostamalla esimerkiksi alle 15-vuotiaiden tekemien rikosten tutkimiseen. Tätä erityistä puutetta pyritään korjaamaan vuoden 2009 alussa perustetulla ja toimintansa aloittaneella tutkintaryhmällä, joka keskittyy tutkimaan alle 18-vuotiaiden tekemiä rikoksia sekä perheväkivaltatapauksia. Tutkintakäytännön uudistuksen tavoitteena on tehostaa ja nopeuttaa alle 18-vuotiaiden nuorten rikosasioiden käsittelyä sekä tarjota asiantuntevaa ohjausta ja neuvontaa niin rikoksen uhreille kuin rikosentekijöille. Pyritään samalla luomaan tiivis moniammatillinen verkostoyhteistyö, jonka avulla voidaan ohjata nuori ja perhe mahdollisimman varhaisessa vaiheessa oikeiden palveluiden piiriin.
- **Nuorten kokeman turvattomuuden selvittäminen** - Puotila-Seura käynnistää selvityksen/ tutkimuksen ammattikorkeakoulun opinnäytetyönä, joka kohdistetaan alueen koulujen VII- luokkien oppilaille. Puotila-Seuran hankkeella saadaan arvokasta lisätietoa, siitä miten alueella asuvat nuoret ovat sitoutuneet lähiyhteisöllisyyteen ja miten he kokevat turvattomuutta ja miten he haluavat olla mukana turvallisuuden kehittämisessä. Hanke toteutetaan vuosien 2008 – 2012 aikana.
- **Lapsiperheiden saaminen tuen ja toiminnan piiriin** – sellaisten lapsi- ja vauvaperheiden osalta löytää/saada vanhemmat ja lapset/perheet jotka voivat huonosti, pois kotoa tuen ja toiminnan piiriin (esim. leikkipuistoihin)
- **Moniammatillinen koulu** - Syrjäytymisvaarassa olevien lasten määrä on lisääntynyt merkittävästi. Kaikkia näitä oppilaita ei tänä päivänä ole autettavissa koulun keinoin vaan tarvitaan moniammatillista osaamista. Tulevaisuuden visiona on aloittaa kokeilu, jossa saman katon alla toimisi eri hallintokuntien edustajia koulun arjessa mukana. Itä-Helsingin koulujen rehtorit ovat tehneet asiasta esityksen Opetusvirastoon.

Alatyöryhmä lasten ja nuorten turvallisuus tekee vuoden 2009 aikana toimintasuunnitelman yllämainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi, joka esitetään syksyllä 2009 turvallisuussuunnittelun johtoryhmälle. Tavoitteiden ja toimintaehdotusten edelleen kehittäminen on jatkuva prosessi. Alatyöryhmä raportoi johtoryhmälle tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista uusista tavoitteista ja toimintaehdotuksista.

2.3. Mielenterveys-, huume- ja moniongelmaiset

Mielenterveys-, huume ja moniongelmaisilla riskihenkilöillä on runsaasti asiakkuuksia palvelujärjestelmän eri yksiköissä. Asiakasryhmä sitoo paljon julkisen- ja kolmannen sektorin resursseja. Kansallisen mielenterveys- ja päihdesuunnitelman (Mieli 2009) työryhmän valmisteluesityksen mukaan on toimijoiden välinen alueellinen yhteistyö tärkeää. Suunnitelman mukaan hoidon keskeisiä kehittämiskohteita ovat masennuksen, ahdistuneisuuden ja skitsofrenian hoidon ja tunnistamisen kehittäminen sekä monipuolisten päihdepalvelujen kehittäminen.

Turvallisuussuunnittelun kohdealueella Itä-Helsingissä asuu enemmän marginaalissa eläviä kuin keskimäärin muilla alueilla. Päihde- ja mielenterveysongelmia on paljon. Maa-hanmuuttajia eri etnisistä ryhmistä on runsaasti, joiden kohdalla palvelujen tarjoaminen on työlästä. Turvallisuusmielessä eniten huolta aiheuttavat mielenterveys – ja/tai päihdeongelmaiset henkilöt, jotka eivät tule hoidon piiriin tai eivät noudata lääkitystään. Skitsofreniasta kärsivät ovat erityisen haasteellinen ryhmä. Monien kohderyhmään kuuluvien henkilöiden ongelmat siirtyvät ja kasautuvat ”sosiaalisena perimänä” seuraavalle sukupolvelle. Toisen tai kolmannen sukupolven päihdeikäyttäjiä on runsaasti. Suurella osalla mielenterveyspotilailla on myös päihderiippuvuus. Painopisteiksi nostetaan: pienet alueet joiden asukastoiminta (yhdistykset) on aktiivista ja joille virkamiestyönä mahdollistetaan mm. kokoon kutsuminen, varhainen tuki ja henkilökunnan pysyvyys.

Turvallisuusyhteistyössä painopiste tulee olla ehkäisevässä mielenterveys- ja päihdetyössä. Lisäksi riskihenkilöiden tarvitsemat lähipalvelut tulee kyetä järjestämään alueellisesti toimiviksi. On myös pyrittävä vaikuttamaan lainsäädäntöön siten, että esimerkiksi nykyiselle kahden vaihtoehdon mielenterveyshoitomallille – lukkojen takana tai vapaana – tulisi löytää vaihtoehtoja.

Hoidossa heikosti pysyvälle potilasryhmälle on tutkimuksissa todettu sopivan parhaiten jalkautuva, työryhmäpohjainen tehostettu avohoito. Työtavassa moniammatillinen työryhmä on aktiivinen, vastuullinen toimija ja vie hoidon potilaan kotiin. Tällöin vähennetään potilaan riskiä ajautua kriisiin ja konfliktiin ympäristön kanssa. Toiminnassa olisi tärkeää ”nimikkopoliisin” nimeäminen että yhteistyö sujuisi mm. kotikäynnit.

2.3.1. Tavoitteet ja toimintaehdotukset

Vastuutaho: alatyöryhmä mielenterveys-, huume- ja moniongelmaiset

- Kaupungin resursseissa tulee huomioida Itä-Helsingin väestön monimuotoisuus. Positiivisen diskriminaation jakoperusteita tulisi entisestään vahvistaa tältä osin.
- Matalan kynnyksen työpisteisiin kaivataan konsultaatiota, A-klinikoille ja terveysasemille tulee suunnata resursseja mm. psykiatrian konsultaatiot. Yhteistyömenetelmiä tulee selkiyttää. Konsultaatioiden avulla hoitopaikkoihin kehittyy pystyvyyden kokemus ja näin vaikeammin oirehtivatkin saavat hoitoa siellä mihin he itse haluavat kiinnittyä.
- Esitys velvoitteellisen avohoidon laajentamiseksi on saatettu Sosiaali- ja terveystieteiden tiedoksi loppuvuodesta 2008 ja lainsäädäntöä tulisi tältä osin kehittää.
- Väkivaltaisia ideaatioita (pakkomielleisiä ajatuksia) omaavat henkilöt ohjataan aktiivisesti hoidon piiriin.
- Työntekijöiden turvallisuus ja ulkopuolisille tuleva uhka vaikuttaa työntekijöiden pysyvyyteen alalla. Kunkin työpisteen työsuojelu ja riskien hallinta on tärkeää. Suurentuneiden riskien toimipisteissä poliisihälytykseen on reagoitava nopeasti.

Alatyöryhmä mielenterveys-, huume- ja moniongelmaiset tekee vuoden 2009 aikana toimintasuunnitelman yllämainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi, joka esitetään syksyllä 2009 turvallisuus-suunnittelun johtoryhmälle. Tavoitteiden ja toimintaehdotusten edelleen kehittäminen on jatkuva prosessi. Alatyöryhmä raportoi johtoryhmälle tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista uusista tavoitteista ja toimintaehdotuksista.

2.4. Ympäristön turvallisuus

Ympäristön turvallisuus on laaja, mutta samalla hyvin konkreettinen turvallisuuden osa-alue. Tavoitteena on luoda ongelmien ennaltaehkäisyyn, nopeaan reagointiin ja helppoon yhteydenpitoon perustuva yhteistyömalli. Pääkohteita ovat ostoskeskukset, metroasemat sekä muut häiriö- ja rikosalttiit ja ihmisten turvattomiksi kokemat paikat. Toisaalta myös pienemmät kohteet tulee huomioida.

Alueen asukkaille suunnatut kyselyt ovat myös osoittaneet, että esimerkiksi Kontulan ja Vesalan alueella metroliikenteen turvattomuus herättää huolta.

Yleisen siisteyden merkitystä painotettiin työryhmässä. Töhryt tulisi poistaa välittömästi ja häiriökäyttäytymiseen pitäisi myös puuttua heti, muuten kyseiset asiat vaikuttavat heikentävästi yleiseen turvallisuuden tunteeseen. Naapuririidat ja niiden sovittelu työllistävät asumisneuvoja melko paljon. Pilottialueen puistojen yms. suurimmat ongelmat ovat ilkivalta, vahingonteot, käytetyt huumeruiskut, rikotut pullot sekä roskaaminen. Useita kymmeniä työntekijöitä siivoaa näitä jälkiä kokopäivätyönä. Kaikista rikkomisista tms. ei tehdä poliisille rikosilmoitusta.

Yleisesti ottaen Itäisessä Helsingissä tehtyjen selvitysten mukaan, asuinympäristön turvattomuuden tunnetta lisäävät:

- näkyvä rikollisuus,
- rikollisuudesta tiedottaminen,

- lähiyhteisöllisyyden puuttuminen
- alueen turvattomuutta ja turvallisuutta koskeva puutteellinen tai vääristynyt tiedonkulku
- häiriökäyttäytyminen,
- huono liikennekuri,
- ilta-aikaan yleisten alueiden heikko valaistus,
- viranomaisten suorittaman valvonnan puuttuminen,
- alueen epäsiisteys,
- liikennemelu
- asukkaiden henkilökohtaiset kokemukset edellisistä.

2.4.1. Tavoitteet ja toimintaehdotukset

Vastuutaho: alatyöryhmä ympäristön turvallisuus

- **Metroasemien turvallisuuden parantaminen** – Tällä hetkellä Itäkeskuksessa, Kontulassa ja Puotilassa on kiinteät vartijat. Vakinaiset vartijat on saatava myös Myllypuron metroasemalle. Lainsäädäntö määrittelee vartijoiden toimivaltuuksien rajat metroasemien ulko-oville. Niiden ulkopuolella heillä on vain jokamiehenoikeudet. Kattava kameravalvonta auttaa valvontatyössä sekä erityisesti jälkikäteen. Tämän lisäksi metroasemien turvattomuuteen tullaan edelleen vaikuttamaan siistimällä niiden ympäristöä. Metroasemien edustojen pyörätelineet siivotaan säännöllisesti romupyöristä. STOP töhry- projektin mallia hyödynnetään jatkossa.
- **Puistoalueiden siistiminen** - Idän alueen puistoista on kerätty hylättyjä pyöriä pois. Pyörien tiedot lähetettiin poliisiin tarkastettavaksi mahdollisten rikosten selvittämiseksi. Helsingin kaupungin rakennusviraston ja poliisin kesken toimintamallia selkiytetään edelleen löytöpyörien suhteen. Myös muista rikoksista, kuten ilkivallasta, vahingonteosta, huumeruiskuista ilmoitetaan entistä tehokkaammin poliisille, jotta piilorikollisuus saadaan esiin tilastoinnin avulla. Tällä hetkellä rakentamispalvelu ei tee ilmoitusta läheskään kaikista tapauksista, joiden siivoaminen kuitenkin työllistävät kymmeniä puistotyöntekijöitä päivittäin. Jatkossa tarkoituksena on, että rikosilmoitus tehtäisiin tietyn summan ylittävistä vahingonteon korjauskuluista. Puistojen vartiointimahdollisuuksia selvitetään, jolloin vahinkoja voidaan välttää.
- **Nopeampi puuttuminen ympäristön puutteisiin** - Suurempaa huomiota kiinnitetään eri kohteiden puutteisiin ja vikoihin, esimerkiksi rikkoutuneet valot, ylisuuret pensaat jne. Kansalaisten vikailmoitusten tekeminen tulee tehdä helpommaksi, ns. "yhden luukun"- periaatteella. Vikailmoituksen tekeminen voisi esimerkiksi tehdä kirjastossa, jossa olisi laite johon saisi "täplän" kartalle vian/puutteen kohdalle. Vikailmoitus- ja palvelunumerot tulisi tämän lisäksi saada selkeästi näkyville esimerkiksi metrovaunujen seinille. Välitön ja säännöllinen puuttuminen ongelmiin tulisi parantaa nopeammalla tiedon välityksellä oikealle toimijalle ongelmien ilmetessä. On kuitenkin havaittu, että eri organisaatiot eivät tiedä tarkasti vastuu-alueitaan siitä kelle jokin ongelma tai ongelma-alue kuuluu. Tämä edellyttää, että vastuutehtävät ja – alueet selvitetään viipymättä, jotta tehtäviä voidaan vastuullista.
- **Leikkipuistojen ilta – ja viikonloppukäyttö** – selvitetään mahdollisuutta leikkipuistoihin ilta- ja viikonloppukäyttöön ilkvallan vähentämiseksi. Vastuu valvonnasta

selvitetään. VIP-ryhmä (Vartiokylä-Itäkeskus-Puotila) suunnittelee ja ideoi leikki- ja asukaspuistojen iltakäyttöä ilkivallan vähentämiseksi.

- **Pelastuslaitoksen ja poliisin yhteistyön tiivistäminen** – Poliisin ja pelastuslaitoksen yhteistyötä lisätään erilaisissa tarkastuksissa, kuten palotarkastukset, ilotulitevalvonnat, luvattomat nuotiorakennelmat, sekä ravintoloiden ja uimarantojen tarkastuksissa. Yhteistyötä saatetaan käytäntöön vuoden 2009 aikana.
- **Myllypuron uuden ostoskeskuksen pysäköintiongelma** - Uuden ostoskeskuksen kaavassa ei ole otettu riittävästi huomioon alueen pysäköintivaatimukset ja tämä tulee olemaan ongelmakohta. Pysäköintipaikoista tulee olemaan pulaa, etenkin ns. pinta-paikoista. Selvitetään voiko kaavaan ja näin ollen pysäköintiongelmaan vielä vaikuttaa.
- **Nuoret mopoilijat** – Myllypurossa erityisenä huolenaiheena on varsinkin kesäaikaan mopoilijoiden aiheuttamat vaaratilanteet Orpaanportaalla.
- **Anniskeluravintoloista aiheutuvien ongelmien vähentäminen** - Kyselyt alueen asukkaille osoittavat, että ostoskeskuksissa sijaitsevien anniskeluravintoloiden runsas määrä aiheuttaa häiriötä sekä turvattomuuden tunnetta. Anniskeluravintoloita halutaan selkeästi vähemmän ja vartijoita sekä poliisin näkyvää valvontaa lisää. Asiasta laaditaan esitys Etelä-Suomen lääninhallitukselle.

Alatyöryhmä ympäristön turvallisuus tekee vuoden 2009 aikana toimintasuunnitelman yllämainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi, joka esitetään syksyllä 2009 turvallisuussuunnittelun johtoryhmälle. Tavoitteiden ja toimintaehdotusten edelleen kehittäminen on jatkuva prosessi. Alatyöryhmä raportoi johtoryhmälle tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista uusista tavoitteista ja toimintaehdotuksista.

2.5. Liikenneturvallisuus

Katsaus liikenneonnettomuuskarttoihin kaikista onnettomuuksista vuodelta 2007 ja henkilövahinko-onnettomuuksista vuosilta 2004 - 2007 kertovat, että liikenneonnettomuustilastot pilottialueella ovat melko samanlaisia vuodesta toiseen. Onnettomuudet keskittyvät vilkkaimmille kaduille. Ajoneuvoliikenteen kannalta ongelmallisimpia paikkoja ovat Kehä I:n tasoliittymät ja jalankulku- ja pyöräliikenteen kannalta pahimmat onnettomuuspaikat ovat alueen vilkkaimmat kokoojakadut, kuten Turunlinnantie. Poliisi suhtautuu vakavasti asukkailta tulleisiin liikennevalvontapyyntöihin ja suuntaa paikkoihin valvontaa, mikäli nähdään aiheelliseksi.

Maankäytön kehittäminen ja tiivistäminen vaatii liikennesuunnitteluresursseja lähivuosina paljon, koska kaikki alueen metroasemat ja Kehä I:n tasoliittymät ja niiden ympäristö ovat maankäytön kehittämiskohteita. Pilottialueen pinta-alasta 30-40 % on suunnittelun kohteena. Tämän lisäksi Kehä I:n ja Kivikontien sekä Kehä I:n ja Itäväylän suunnittelu jatkuu. Jalankulkusiltaa Itäkeskukseen rakenteilla olevaan Prismaan ei ole tässä vaiheessa syytä rakentaa sillä, Kehä I – Itäväylän risteyksen eritasoliittymän yleissuunnitelma on parhaillaan vireillä. Sillan suunnittelu ja toteutus on sidoksissa koko risteyksen suunnitteluun.

Vuosaaren satama avattiin marraskuussa 2008. Rekkaliikenne opastetaan Kehä III:lle, joten se ei olennaisesti vaikuta pilottialueen liikenteeseen. Satamasta aiheutuvia kaikkia vaikutuksia ja liikenneongelmia ei voida kuitenkaan vielä tietää ja arvioida, sillä mm. kuljetukset varsinkin Venäjälle ovat vähentyneet taloudellisen taantuman. Itä-Helsinkiläisiä kohtaa kuitenkin konkreettinen ja suuri muutos kun vaarallisten aineiden kuljetus maanteitse, rautateitse ja meriteitse siirtyvät kantakaupungista Itä-Helsinkiin sekä lisää raskaan liikenteen osuutta merkittävästi. Satamassa työskentelee noin 4000 työntekijää. Kehä III:n varteen ja pohjoispuolelle rakennetaan myös tavarantoimituksen jatkokäsittelyyn liittyviä terminaalialueita.

Erillisenä ja yleisenä huolenaiheena on havainto, että asukkaista vain harvat, yleensä samat henkilöt tulevat kaavan esittelytilaisuuksiin. Tätä asiaa tulisi jatkossa parantaa.

2.5.1. Tavoitteet ja toimintaehdotukset

Vastuutaho: alatyöryhmä liikenneturvallisuus

- Vuoden 2009 liikenteen ohjauksen tarkistuskohteita ovat:
 - Myllypuron kerrostaloalue: Myllypuron uusi puinen kaupunkikylän rakentaminen alkaa, Myllypurontien länsi/pohjoisosa ympäristöineen Myllypurontielle on laadittu uusi katusuunnitelma ja Alakiventien varteen rakennettavan jalkapallohallin ympäristö lisäksi Myllypuron keskuksen rakentaminen alkaa
 - Marjaniementien pohjoispää ympäristöineen Marjaniementien pohjoispään siltojen saneeraaminen alkaa
 - Kivikon teollisuusalue, jonne on tulossa ensimmäiset työpaikat
 - Näiden lisäksi on tarkoitus yhden sellaisen alueen liikennejärjestelyjä joihin ei tule kohdistumaan lähivuosina suuria uusia liikennejärjestelyjä aiheuttavia maankäyttömuutoksia

Yllämainitut tarkistuskohteet edellyttävät, että tehtyjä katusuunnitelmia on alettu toteuttaa ja alueiden täydennysrakentamiskohteiden toteutus alkaa. Liikenteenohjaussuunnitelmissa esitetään liikenteenohjauslaitteet ja pienet liikenneturvallisuutta parantavat liikennejärjestelyt kuten liikennemerkit, pollarit, töyssyt portit yms.

- Kevyen liikenteen suunnittelukohteeksi on ehdotettu Kotikonnuntien pyörätietä, jotta se voidaan toteuttaa uuden vanhusten keskuksen ympäristön liikennejärjestelyjen kanssa.
- Pilottialueen asukasyhdistysten esittämiä parannuskohteita ovat:
 - Myllypurontien liittymän pohjoispuolen ryhmittymiskaista ja linja-autopysäkki, joka ohjaa harhaan. Kolmas kaista tulisi saada Myllyruuhenpolun alikulun kohtaan

- Puhoksen parkkipaikan liittymä Korsholmantielle on parannettava. Väistämisvelvollisuus liittymässä on periaatteessa selvä, mutta autoilijat eivät käyttäydy liikennesääntöjen mukaisesti.
 - Liikennevalovalvontaa toivotaan Itäväylälle ja Kehä I:lle. Kameravalvonnan mahdollisuutta selvitetään.
 - Meluaidan rakentaminen Meripellontielle Puotilantien risteuksen ja Vuosaaren sillan välille
 - Selvitetään mahdollisuutta muuttaa Itäväylän ja Meripellontien risteuksen liikennejärjestelyjä siten, että Vuosaaren suuntautuva pääliikennevirta ohjautuu Kallvikintien kautta.
 - Selvitetään mahdollisuutta kaventaa ajoratojen tai leventää kevyen liikenteen väyliä koko Vuosaaren sillan osuudelta
 - Ajonopeuden rajoittaminen Puotilantien ja Vuosaaren sillan välisellä vaikutusalueella 40 km:iin tunnissa.
 - Edellä todetulla vaikutusalueella ajoratapinnoitteen muuttaminen liikennemelua vähentäväksi (-3 - -6dBA) pinnoitteeksi
 - Muu liikenneasiantuntijoiden esittämä ratkaisu, joilla Meripellontien liikennemäärään ja ajonopeuteen voitaisiin vaikuttaa yön tunteina klo 23:00 – 06:00 välillä.
- Keväälle 2009 Kontulan ostoskeskukseen suunnitellaan pyöräilykampanjaa, jolla pyritään saamaan polkupyöräily turvallisemmaksi ostoskeskuksen käytävillä. Esitetään, että alueen pyörätiet päällystetään punaisella päällysteellä. Pyöräilyalueella herättää aggressiivista käytöstä jalankulkijoissa sekä aiheuttaa vaaratilanteita.
 - Asukkaiden mahdollisuutta keskustella liikenneturvallisuusaiheista ja – ongelmista joko poliisin tai liikennesuunnittelijan kanssa sisällytetään jatkossa muihin alueilla järjestettäviin tilaisuuksiin kuten asemakaavojen kuulemisiin ja katusuunnitelmien yleisötilaisuuksiin.
 - Liikenteen liittyvissä ongelmissa toivotaan käyttöön ”yhden luukun” menetelmä, jolla asia ohjautuu nykyistä paremmin asianomaiselle virkamiehelle. Tällä hetkellä internetistä on vaikea löytää oikeaa viranomaista. Nykyisellään väärään osoitteeseen ohjautuneet toimenpidepyynnöt asiakaspalvelu pyrkii ohjaamaan oikealle viranomaiselle. Selvitetään asiakaspalvelun mahdollisuutta olla keskitympää ja helpommin löydettävissä.

Alatyöryhmä liikenneturvallisuus tekee vuoden 2009 aikana toimintasuunnitelman yllämainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi, joka esitetään syksyllä 2009 turvallisuussuunnittelun johtoryhmälle. Tavoitteiden ja toimintaehdotusten edelleen kehittäminen on jatkuva prosessi. Alatyöryhmä raportoi johtoryhmälle tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista uusista tavoitteista ja toimintaehdotuksista.

3. TIEDOTTAMINEN ALUEEN ASUKKAILLE

Johtoryhmän hyväksyttyä turvallisuussuunnitelman se julkaistaan internetissä eri foorumeilla. Turvallisuussuunnitelmasta jätetään kappale myös alueen kaikkiin kirjastoihin,

lähiöasemille sekä Myllypuron lukusaliin, jossa alueen asukkailla on mahdollisuus tutustua siihen.

Helsingin kaupungin sosiaaliviraston lähityöntekijät järjestävät yhteistyössä alueen asukasyhdistysten kanssa alueelle kolme asukasiltaa: Myllypuroon, Mellunkylään sekä Itäkeskukseen. Itä-Helsingin uutisissa julkaistaan tiedote siitä missä alueen asukkailla on mahdollisuus tutustua turvallisuussuunnitelmaan, sekä asukasiltojen ajankohdista, jolloin asukkailla on mahdollisuus saapua keskustelemaan suunnitelmasta. Asukasilloissa kysymyksiin vastaa turvallisuussuunnitelman laadintaan osallistuneita henkilöitä.

4. SEURANTA, ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Sisäministeriön vuonna 2006 julkaiseman "Paikallisen turvallisuustyön kehittäminen"-oppaan mukaan turvallisuustyön ja turvallisuussuunnittelun tuloksia tulee seurata ja arvioida. "Tuloksista raportoidaan sekä toiminnasta vastaaville, että työhön osallistuville. Näin voidaan arvioida, onko yhteistyö tuloksellista, kohdentuuko työ oikeisiin kohteisiin ja tekevätkö yhteistyön eri osapuolet kokonaisuuden kannalta olennaisia tehtäviä." (Paikallisen turvallisuustyön kehittäminen, 2006, 17.)

Oppaassa todetaan, että arvioinnin kohteena tulisi myös olla "yhteistyön rakenteet ja organisointi. Onko yhteistyö organisoitu mahdollisimman tehokkaalla tavalla, varmistaako se jatkuvuuden ja tuloksellisen toiminnan. Onko yhteistyössä esteitä, jotka estävät tehokkaan toiminnan. Säännöllisellä ja avoimella arvioinnilla voidaan poistaa ennakoivasti yhteistyön esteitä ja varmistaa tuloksellinen toiminta. Tulokset ovat tärkeä motivaatiotekijä, sellaiseen yhteistyöhön osallistutaan jolla saavutetaan tuloksia." (Paikallisen turvallisuustyön kehittäminen, 2006, 17.)

Tämän turvallisuussuunnitelman seuranta – ja koordinaatiovastuu on turvallisuusyhteistyöjohtoryhmällä. Johtoryhmän puheenjohtajan jatkaa vuoden 2009 loppuun asti Itäkeskuksen poliisipiirin päällikkö Veli Hukkanen, varapuheenjohtajana toimii Itäisen sosiaaliaseman päällikkö Maaretta Pukkio. Vuoden 2009 lopussa johtoryhmä valitsee uuden puheenjohtajan kahdeksi vuodeksi eteenpäin. Helsingin kaupungissa, hallintokeskuksen turvallisuus- ja valmiuosastolla on seuranta ja koordinoituvastuu Helsingin kaupungin turvallisuusstrategian toteutumisesta. Paikallisen turvallisuussuunnitelman toteuttamisen seurannassa hallintokeskuksen turvallisuus – ja valmiuosasto antaa taustatukensa alueen toimijoille.

Turvallisuussuunnitteluprosessin aikana perustettu yhteistyöorganisaatio, joka koostuu johtoryhmästä sekä eri turvallisuuden osa-alueen alatyöryhmistä vastaavat toiminnan kehittämistä sekä todettujen kehittämiskohteiden toteutumisesta. Jokaiselle tavoitteelle tai toimintaehdotukselle on määritelty omat vastuutahot. Johtoryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Jokaisen vuoden lopussa kunkin painopiste-alueen alatyöryhmä raportoi johtoryhmälle tavoitteiden toteutumisesta.

Alueelliselle turvallisuussuunnitelmalle ei ole valmiita seurannan mittareita, joilla voitaisiin tarkoituksenmukaisella tavalla seurata turvallisuussuunnitelman vaikuttavuutta. Johtoryhmän yhtenä tehtävänä on pyrkiä kehittämään omalle alueelle yhteistä turvalli-

suuden tilannekuvaa sekä sopivia mittareita, joiden voidaan seurata turvallisuussuunnitelman tavoitteiden toteutumista, toiminnan vaikuttavuutta sekä tunnistaa nopeasti uudet ilmiöt.

LÄHTEET

Eronen, Anne & Londén, Pia & Perälähti, Anne & Siltaniemi, Aki & Särkelä, Riitta (2008) Sosiaalibarometri 2008 - Ajankohtainen arvio kansalaisten hyvinvoinnista, palveluista ja palvelujärjestelmän muutoksesta. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry

Helsingiläisten arkiturvallisuus: Helsingin kaupungin turvallisuusstrategia (2006) Helsingin kaupungin hallintokeskuksen julkaisuja 5 /2006.

Luopa, Pauliina & Räsänen, Minna & Jokela, Jukka (2004) Missä mennään? Helsingiläisnuorten päihdekäyttämisen suuntia 1996–2004. Helsinki: Stakes.

Luopa, Pauliina & Harju, Hanna & Puusniekka, Riikka & Sinkkonen, Annika & Jokela, Jukka & Kinnunen, Topi & Pietikäinen, Minna (2008) Kouluterveys 2008: Pääkaupunkiseudun raportti. Helsinki: Stakes

Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma - Mielenterveys- ja päihdetyön tulevaisuuden linjauksia vuoteen 2015 (luonnos 24.10.2008). Sosiaali- ja terveysministeriö.

Paikallisen turvallisuustyön kehittäminen (2006). Sisäasianministeriön julkaisuja 19/2006

Sisäisen Turvallisuuden Ohjelma: Valtioneuvoston yleisistunto 8.5.2008

LIITTEET

Liite 1. Yhteenveto turvallisuussuunnitelman painopistealueista ja seurannan mittareista

Liite 2. Turvallisuussuunnitelman työryhmien jäsenet ja työryhmien työssään kuulemat asiantuntijat

Liite 1 YHTEENVETO TURVALLISUUSUUNNITELMAN PAINOPISTEALUEISTA

PAINOPISTEALUE	Perheiden turvallisuus	Lasten ja nuorten turvallisuus	Päihde-, mielenterveys- ja moniongelmaiset	Ympäristön turvallisuus	Liikenneturvallisuus
-----------------------	-------------------------------	---------------------------------------	---	--------------------------------	-----------------------------

TAVOITTEET JA TOIMINTAEHDOTUKSET	<p>Perheiden suurimmat uhkat tulevat kodin seinien sisäpuolelta:</p> <p>yksinäisyys, perheväkivalta, ikäihmistien hyväksikäyttö sekä alkoholin käytön ja perheväkivallan yhteys huomioidaan merkittävimmiksi uhkiksi sekä suunnitellaan toimintaa joka paremmin kohdentuu näiden ongelmien lievittämiseen.</p> <p>Lapsiperheiden jakaminen ja lapsiperheiden tukeminen on keskeinen tavoite</p> <p>Parempi resursointi maahanmuuttajaväestön palveluihin</p>	<p>Nuorten kokemman turvattuuden selvittäminen sekä turvallisuuden tunteen parantaminen</p> <p>Lapsiin ja nuoriin kohdistuvan väkivallan ja uhan parempi tunnistaminen ja siihen puuttuminen</p> <p>Varhaisempi puuttuminen nuorten rikosoirehdistaan ja häiriökäyttäytymiseen</p> <p>Turvallisten vapaa-ajanvietto paikkojen lisääminen</p>	<p>Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön lisääminen</p> <p>Hoidossa heikosti pysyville henkilöille vaihtoehtoisten palveluiden kartoittaminen ja kehittäminen</p> <p>Lainsäädäntöön vaikuttaminen vaihtoehtoisten palveluiden saamiseksi, esim. velvoitteellinen avohoito</p> <p>Psykiatristen konsultaatiopalveluiden lisääminen eri toimijoille</p> <p>Työntekijöiden turvallisuuden parantaminen</p>	<p>Metroasemien turvallisuuden parantaminen sekä ostoskeskusten ympäristön rauhoittaminen</p> <p>Puistoalueiden siistiminen sekä nopeampi puuttuminen ympäristön puutteisiin</p> <p>Leikkipuistojen ilta- ja viikonloppukäyttömahdollisuuksien selvittäminen sekä toteuttaminen</p> <p>Pelastuslaitoksen ja poliisin yhteistyön tiivistäminen erilaisten tarkastusten yhteydessä</p>	<p>Liikenteen ohjauksen tarkistuskohteita tulisi olla Myllypuron kerrostaloalue, Marjanmientien pohjoispää ympäristöineen, Kivikon teollisuusalue sekä yhden sellaisen alueen joihin ei tule kohdistumaan lähivuosina suuria liikennejärjestelyjä aiheuttavia maankäyttömuutoksia.</p> <p>Kotikonnuntien pyörätien suunnittelu toteutettavaksi yhdessä uuden vanhustenkeskuksen ympäristön liikennejärjestelyjen kanssa</p> <p>Asukasyhdistysten esittämien parannuskohteiden toteuttaminen</p> <p>Asukkaiden parempi mahdollisuus keskustella liikenneturvallisuudesta ja ongelmista poliisin ja liikennesuunnittelijoiden kanssa sekä ”yhden luukun” – menettelyn parantaminen/käyttöönotto</p>
KOKONAISVATUULLINEN TOIMIJA	Alatyöryhmä Perheiden turvallisuus	Alatyöryhmä Lasten ja Nuorten turvallisuus	Alatyöryhmä Mielenterveys-, Huume- ja Moniongelmaiset	Alatyöryhmä Ympäristön turvallisuus	Alatyöryhmä Liikenneturvallisuus

Liite 2 Turvallisuussuunnitelman työryhmät ja työryhmien työssään kuulemat asiantuntijat

Johtoryhmä:

Puheenjohtajana ylikomisario Veli Hukkanen Itäkeskuksen poliisipiiristä, jäsenenä perhekeskuspäällikkö Riitta Vartio Itäisestä perhekeskuksesta, sosiaaliasemapäällikkö Maaretta Pukkio Itäiseltä sosiaaliasemalta, ylilääkäri Leea Muhonen, sairaanhoitaja Ari Karppinen ja osastonhoitaja Harri Warro Itäiseltä

Psykiatrian poliklinikalta, Klaari-koordinaattori Sanna-Leena Silfverberg Klaari Helsingistä, rehtori Timo Mustonen Keinutien ala-asteelta (Itä-Helsingin koulujen rehtorien edustaja), nuoriso-ohjaaja Solja Sojantola Mellunkylän nuorisotyöyksiköstä, turvallisuuskouluttaja Eelis Tuisku Helsingin pelastuslaitokselta, diplomi-insinööri Jussi Jääskä kaupunkisuunnitteluvirastosta, alueyksikön päällikkö Kari Haapaniemi Helsingin kaupungin rakentamispalvelusta, valvomoesimiehet Jaana Johnsson ja Mauri Laakkonen Helsingin kaupungin liikennelaitokselta, puheenjohtaja Pirjo-Liisa Kangasniemi Puotila-seurasta ja puheenjohtaja Marita Manninen Myllypuro-seurasta, sihteerinä projektisuunnittelija Kristina Westerholm Helsingin kaupungin turvallisuus- ja valmiuosastolta.

Asiantuntijoina kuullut henkilöt: projektipäällikkö Johanna Seppälä ja turvallisuuskoordinaattori Jussi Koivisto Helsingin kaupungin turvallisuus- ja valmiuosastolta

Alatyöryhmä Perheiden turvallisuus:

Puheenjohtajana sosiaaliasemapäällikkö Maaretta Pukkio Itäiseltä sosiaaliasemalta, jäsenenä aluepäällikkö Riina Tiirikainen Itäiseltä sosiaali- ja lähi-työyksiköstä, vanhempi konstaapeli Terhi Lukka Itäkeskuksen poliisipiirin lähipoliisiryhmästä, rehtori Timo Mustonen Keinutien ala-asteelta, varhaisen tuen sosiaaliohjauksen konsultti Jonna Lehtosaari Helsingin kaupungin sosiaalivirastosta, yhdyskuntatyöntekijä Kirsti Jussila, asumisneuvoja Juha Oksanen Myllypuron kiinteistöistä, diakoni Susanna Valtonen Mellunkylän seurakunnasta, kotihoidon ohjaaja Aila Tamminen Kivikon terveyskeskuksesta

Asiantuntijoina kuullut henkilöt: -

Alatyöryhmä Lasten ja nuorten turvallisuus:

Puheenjohtajan perhekeskuspäällikkö Riitta Vartio Itäisestä perhekeskuksesta, jäsenenä klaari-koordinaattori Sanna-Leena Silfverberg Klaari Helsingistä, toiminnanjohtaja Kirsi Reunanen Itäisestä nuorisotyöyksiköstä (nykyään vs. henkilöstöpäällikkö nuorisoasiankeskuksessa), toiminnanjohtaja Soili Voipio Vuosaaren nuorisotyöyksiköstä, diakoni Juha Kasari Mellunkylän seurakunnan Saapas-toiminnasta, vanhempi konstaapeli Katja Nissinen Itäkeskuksen poliisipiirin lähipoliisiryhmästä

Asiantuntijoina kuullut henkilöt: Nina Hedenstam Myllypuron ala-asteen vanhempainyhdistys, Itäisen leikkipuistojen henkilökunta, osastonhoitaja Leena Kekkonen ja erikoissairaanhoidtaja Kirsi Karttunen Itäkeskuksen nuorisopsykiatrian poliklinikka, Itäisen nuorisoaseman henkilökunta, Itäluotsin henkilökunta

Alatyöryhmä mielenterveys-, huume-, ja moniongelmaiset:

Puheenjohtajana ylilääkäri Leea Muhonen Itäiseltä psykiatrian poliklinikalta (1.1.2008 lähtien), jäsenenä sairaanhoitaja Ulla Valve (kevät -08), sairaanhoitaja Harri Warro (keväästä -08 saakka), johtaja Tuula Jokela Itäiseltä A-klinikalta, sosiaaliasemapäällikkö Maaretta Pukkio Itäiseltä sosiaaliasemalta, vanhempi konstaapeli Jenni Saari Itäkeskuksen poliisipiirin lähipoliisiryhmästä, sosiaalityöntekijä Tuula Lehtinen Itäiseltä psykiatrian poliklinikalta

Asiantuntijoina kuullut henkilöt: työsuojelupäällikkö Tapani Luoma Helsingin kaupungin henkilöstökeskuksesta, sekä sairaanhoitaja Olli Rauhala Hoitoa vailla - vaikea hoitaa -hankkeesta.

Alatyöryhmä ympäristön turvallisuus:

Puheenjohtaja ylikonstaapeli Pentti Tarvonen Itäkeskuksen poliisipiirin lähipoliisiryhmästä, jäsenenä arkkitehti Barbara Tallqvist kaupunkisuunnitteluvirastosta, turvallisuuskouluttaja Eelis Tuisku Helsingin pelastuslaitokselta, turvallisuusvastaava Elina Severinkangas kaupungin liikennelaitokselta, tuotantopäällikkö Jarmo Tamminen rakennuspalvelusta, valvomoesimiehet Jaana Johnsson ja Mauri Laakkonen Helsingin kaupungin liikennelaitokselta, puheenjohtaja Marita Manninen Myllypuro-seurasta, Kalevi Salo Kontula-seurasta, puheenjohtaja Pirjo-Liisa Kangasniemi Puotila-seurasta (varamiehenä Risto Monto), asumisneuvoja Emilia Järvinen Vesalan kiinteistöistä, projektipäällikkö Ulla Korhonen-Välmä lähiöprojektista, Marja Piimies ja Pirjo Ruotsalainen lähiöprojektista.

Asiantuntijoina kuullut henkilöt: Matti Kainulainen Kontulan kiinteistöt, Jukka Alikoski ja Pirjo Aalto Citycon Oy, Riitta Uotila ja Antti Syrjälä Isännöitsijäkonttori Oy, Juha Karjula Kontulan Huolto Oy,

Alatyöryhmä liikenneturvallisuus:

Puheenjohtajan diplomi-insinööri Jussi Jääskä kaupunkisuunnitteluvirastosta, jäsenenä vanhempi konstaapeli Stefan Korhonen Itäkeskuksen poliisipiirin lähipoliisiryhmästä, puheenjohtaja Marita Manninen Myllypuro-seurasta, Risto Rautiainen Kontula-seurasta, Jaakko Ojala Puotila-seurasta

Asiantuntijoina kuullut henkilöt: -